

PREDKLADACIA SPRÁVA

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh zákona o obecnej polícii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) na základe Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2022.

Návrh zákona vychádza z Programového vyhlásenia vlády SR na obdobie rokov 2021 až 2024, podľa ktorého sa majú pripraviť také zmeny, aby obecné a mestské polície mohli zabezpečiť kvalitnejší výkon kontroly verejného poriadku a užšiu spoluprácu s jednotlivými bezpečnostnými zložkami Policajného zboru.

V rámci prípravy návrhu zákona sa prehodnocovalo postavenie, kompetencie, sociálne zabezpečenie a finančné ohodnotenie obecných (mestských) polícií na skvalitnenie ich práce. Samotnej príprave legislatívneho znenia návrhu zákona predchádzala činnosť pracovnej skupiny, ktorej členmi boli zástupcovia Policajného zboru, Ministerstva vnútra SR, Generálnej prokuratúry SR, Združenia miest a obcí Slovenska a Združenia náčelníkov obecných a miestnych polícií Slovenska, ktorej zasadnutia sa konali od júla 2021 do októbra 2022.

Ako najvhodnejším spôsobom právnej úpravy postavenia, úloh, oprávnení a donucovacích prostriedkov obecných (mestských) polícií sa z dôvodu rozsahu navrhovaných zmien (tak po obsahovej, ako aj legislatívnej stránke) javí schválenie úplne nového zákona, ktorý by komplexne a systémovo riešil nedostatky súčasného zákona. Navrhuje sa teda zrušenie a úplné nahradenie v súčasnosti účinného zákona Slovenskej národnej rady č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov.

Po obsahovej stránke má návrh zákona ambíciu reflektovať na vyriešenie nedostatkov súčasnej právnej úpravy pri akceptácii postavenia obecnej polície v celkovej štruktúre bezpečnostných zložiek na území Slovenska. Návrhom zákona sa nanovo upravuje základné legislatívne vymedzenie vykonávania zákrokov, všeobecných i konkrétnych oprávnení a použitia donucovacích prostriedkov a strelnej zbrane. Upravuje sa vykonávanie zákrokov v pracovnej dobe i mimo nej, preukazovanie príslušnosti k obecnej polícii vrátane plnenia niektorých úloh v civilnom odeve či vozidlami neoznačenými príslušnosťou k obecnej polícii. Nanovo sa definuje oprávnenie požadovať preukázanie totožnosti, predvedenie osoby na útvar obecnej polície či zastavenie vozidla a dopĺňajú sa niektoré donucovacie prostriedky na prekonanie odporu a odvrátenie útoku.

V časti o pracovnom pomere v obecnej polícii sa okrem základných požiadaviek na príslušníka ako napr. nastavenie bezúhonnosti zavádza nová kategória zamestnanca obce zaradeného na výkon práve v obecnej polícii – čakateľ, dočasné pozastavenie pracovného pomeru či preskúšanie odbornej spôsobilosti. V oblasti osobitného sociálneho poistenia príslušníkov obecnej polície sa systémovo preberá súčasná práva úprava s úpravou niektorých čiastkových ustanovení.

Pri spolupráci s inými obcami a osobami sa zavádza pri mimoriadnej udalosti možnosť pre príslušníkov obecnej polície pôsobiť na území inej obce aj na základe ústnej dohody starostov oboch obcí či možnosť pribrať na plnenie niektorých úloh dobrovoľníkov obecnej polície.

Návrhom zákona sa mení a dopĺňa aj zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (čl. II), zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (čl. III), zákon č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (čl. IV) a zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (čl. V).

Navrhované zmeny v zákone o sociálnom poistení a zákone o registri trestov reflektujú úpravy navrhované pri osobitnom sociálnom poistení príslušníkov obecnej polície a pri bezúhonnosti príslušníkov obecnej polície.

Navrhované zmeny v zákone o priestupkoch a zákone o cestnej premávke reagujú na čím ďalej väčšiu angažovanosť obcí, resp. obecných polícií, aj v oblasti cestnej premávky, pričom najpodstatnejšími zmenami je zavedenie možnosti pre príslušníkov obecnej (mestskej) polície objasňovať aj delikty súvisiace s požívaním alkoholu alebo inej návykovej látky u vodičov vozidiel a možnosť obce prejednávať prekročenie najvyššej dovolenej rýchlosti v rámci tzv. objektívnej zodpovednosti.

Vzhľadom na predpokladanú dĺžku legislatívneho procesu, ako aj primeranú legisvakanciu, sa účinnosť zákona (čl. VI) navrhuje ustanoviť na 1. január 2024.

Návrh zákona bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania, ktorého vyhodnotenie je uvedené v prílohe.

Návrh zákona bol prerokovaný 3. apríla 2023 Hospodárskou a sociálnou radou Slovenskej republiky a 4. apríla 2023 Legislatívnou radou vlády Slovenskej republiky.